D·N
20/9 1952

Husmödrarna ser vad det kostar

I dag står husmödrarna i kö för att göra lördagsupphämtningen. I morgon går de till valurnorna. I livsmedelsaffärerna får de det bästa beskedet hur regeringen Erlander lyckats med sin politik sedan 1948. Kött- och fläskpriserna har stigit nästan till det dubbla, och priserna på en rad andra livsmedel följer tätt efter. En arbetare eller tjänsteman måste jobba längre tid i dag än han behövde för fyra år sedan för att kunna köpa samma kvantitet kött. På livsmedelsområdet, där regeringen har det fulla ansvaret för prisutvecklingen, kan en betydande standardsänkning konstateras.

Har då denna utveckling varit nödvändig? Nej och åter nej. Det är ren humbug när hr Erlander gör gällande att bördorna inte kunnat undvikas. Man kan se det redan vid en jämförelse med andra länder där livsmedelspriserna under samma tid inte alls stigit på samma sätt. I t. ex. Schweiz, Belgien, England och USA har stegringen varit mindre än en tredjedel av den svenska. I Sverige har vi emellertid fått ett samarbete mellan socialdemokrater och storbönder som stått konsumenterna dyrt.

Endast på ett område i vårt land hålla livsmedelskostnaderna nere. Det är i böndernas deklarationer. Ni tror kanske inte det är sant, men faktiskt är deklarationsbestämmelserna sådana att en storbonde i Mälardalen med två hemmavarande barn inte behöver värdera de produkter han tar från den egna gården till mer än 125 kr. i månaden. Sen kan han ha kalas varje vecka om han vill. Som jämförelse kan nämnas att livsmedelskostnaderna i indexfamiljens budget bara under de två senaste åren stigit med 67 kr. i månaden.

Hr Norup har inte tröttnat på att upprepa att hela jordbruket haft och har det dåligt, att det är misagynnat. Gnället har satts i system av bondeförbundet. Och ändå visar den bästa statistik som finns över inkomstutvecklingen att slättbönderna i hr Norups egen Skåne höjde inkomsterna med 95 procent under de första fem efterkrigsåren (det gäller gårdar i storleken 30—50 hektar). Allra mest ökade förtjänsterna under lönestoppåren.

Storbönderna hade det bra redan innan de placerades i regeringen, men sedan dess har de ytterligare förgyllts. Ingen lönstagargrupp har haft en så väldig inkomstförbättring som jordbrukarna under det senaste produktionsåret. Konjunkturinstitutet uppskattar den totala inkomststegringen för jordbruket till 31 procent, framhåller t. o. m. att detta är lågt räknat. Alltså en förbättring som är nästan dubbelt så stor som arbetarnas och tjänstemännens. Och ändå förklarar hr Erlander att prishöjningarna på livsmedel inte kunde undvikas!

Låt oss slå fast: Här har bedrivits ett skamligt spel bakom lönstagarnas rygg. Bondeförbundet lyckades genom koalitionsuppgörelsen lägga munkavle på socialdemokratin och de fackliga ledarna. Hr Norup blev därigenom så säker i korken att han struntade i statens eget förhandlingsorgan och gjorde upp med bönderna direkt om de kraftiga prishöjningarna. Han trodde kanske att det barn var att hugga för sig. Det visade sig också att motståndet var nästan obefintligt. Socialdemokraterna, som fått känna av bönderna armbågar, höll tyst — endast från folkpartihåll kom protester.

Frågan är nu: Skall denna politik få fortsätta? Just nu är det lysande skördeutsikter för det svenska jordbruket, men kommer konsumenterna att få någon glädje av den goda skörden i form av sänkta priser? Blir det enda resultatet att ett eller annat hundratal miljoner ytterligare går i böndernas fickor? Risken finns om inte socialdemokratin får en allvarlig påminnelse om sin ödödighet. Partiet har ansvaret för att hr Norup och Hedlund kommit till makten. Storbönderna kommer att sitta kvar vid köttgrytorna om inte väljarna fäller en ansvarsdom. Det kan bara ske på ett sätt: genom att vid valet ge socialdemokratin ett klart misstroendevotum. Får folkpartiet en röstökning, medan socialdemokraterna går tillbaka, måste detta tolkas som en direkt misnöjesyttring mot regimen. En sådan kan få omedelbar återverkan på koalitionen.

Kommunisterna, Baltikum och Sverige

I torsdagens radiodebatt frågade hr Ohlin kommunisterna om de ansåg den ryska erövringen av Baltikum vara en vinning för demokratin och om i så fall samma tankegång gällde även för Sverige. Denna fråga, den kanske bästa som kan framställas för att avslöja kommunismens avsikter, besvarades naturligtvis med undanflykter och lögner. Baltikum hade länge lytt under Ryssland, och majoriteten av de baltiska folken ville tillbaka till detta land, påstods det; förvirringsmedel av denna önskan hade länge hindrats av fascistiska regeringar; då återligen Baltikum ånyo blev ryskt var det alltså inte fråga om en erövring, utan om en befrielse. Hr Undéns beryktade utlåtanden 1946 om att Baltikum borde bli ryskt återspeglas som stöd för dessa orimligheter.

Verkliga förhållandet är att kommunisterna i Sverige, liksom deras herrar i Ryssland, under årtionden förklarade de baltiska folkens självständighet vara värdefull och okränkbar. Ännu på hösten 1939 var detta den allmänt p.opagerade linjen. "Sovjetunionen hotar inte, utan tvärtom slår vakt om de små staternas integritet", heter det i Ny Dag den 5 oktober detta år, och fem dagar senare skrev tidningen: "De baltiska staternas integritet är garanterad av den enda makt i världen som har den nationella självbestämningsrättens princip som rättesnöre för sin politik". — Sovjetunionen. Men då den ryska erövringen förbereddes och genomfördes övergick man helt till den linje nu framförs i radion: de baltiska staterna hade styrts av fascister och krigshetsare, den undertryckta majoriteten måste befrias av ryssarna och hälsade denna befrielse med glädje.

Den kommunistiska propagandan i och om Sverige innehåller alldeles samma löften, förvanskningar och osanningar som serverats och serveras om Baltikum. A ena sidan kostymerar sig kommunisterna som sanna patrioter och påstår att just Ryssland respekterar Sveriges självständighet. A andra sidan helsar de mot alla demokratiska partier — de påstås vara köpta av USA och kallas för fascister och krigshetsare. Är det någon som tvivlar på att om Sverige bleve ryskt var propagandan skulle ta samma form som nu i fråga om Baltikum? Kommunisterna skulle förklara att krigshetsen och fascismen i Sverige nödvändigtvis en rysk aktion, att massan av svenskar suckat under den demokratiska regimens förtryck, att erövringen i själva verket var en befrielse. Då skulle ingen kunna säga emot dem; n u kan deras eländiga planer avslöjas.

Radiodebatter om politik

Efter den senaste radiodebatten borde det stå klart för alla att nya former för politisk upplysning och propaganda i radion måste införas. Det är för mycket med tio talare; man hinner glömma vad en talare sagt när hans motståndare kanske två timmar senare får ordet för replik. Det är orimligt att två och två samma tillfälle diskuterar alla ämnen, från riksspolitik och demokrati till inflation och socialförmåner. Det blir på detta sätt omöjligt för väljarna att följa med i så hög grad att verklig information ges; man kommer knappast på någon punkt från till redovisning av klara motsättningar — i den begränsade omfattning sådana verkligen finns. Dessutom blir debatten träkig, då man skall hoppa mellan förråderiprocessen, folkpensioner, grispremier och tiotals andra frågor.

Det enkla botemedlet synes vara att — eventuellt under slopande av de i stort sett misslyckade intervjutimmarna — anordna flera debatter med färre talare i avgränsade ämnen; exempelvis utrikespolitik, jordbrukspolitik, penningpolitik, socialpolitik, problem om demokratins skyddande. Att detta skulle vinnas åtminstone en viss grad av koncentration och precisering? Frågan om kommunisternas deltagande i radiodebatterna kunde också få en lösning på det sättet; en debatt kunde ägnas "demokrati och diktatur", och därmed bleve det möjligt att klargöra vad som trots allt är den stora gränslinjen i samtida politik och att sätta fast de undvikande och ljugande diktatursträvarna. Till dessa önskemål må läggas ännu ett: att debatter av denna art äger rum inte bara vid valen, utan åtminstone ett par gånger om året; väljarna skulle på detta sätt kontinuerligt kunna följa med partiernas handlande och med urskiljning och kritik möta den grövre propagandan.

Säkert är att en ändring måste komma till stånd. Radion fyller inte sin uppgift om den bjuder blott på dessa förvirrade och förvirrande politiska prat kvällar.

Pensionärerna får vänta

I våras avslog socialdemokraterna och bondeförbundare folkpartiets krav på ett extra tillägg åt folkpensionärerna. Det hade blivit ett tillägg som skulle ha kommit de flesta av de gamla väl till pass nu i oktober. En möjlighet att i någon mån reparera den skada de gamla fått lida har folkpartiledaren givit regeringen. Låt höstriksdagen besluta det tilläggt riksdagen avslog i våras, så får folkpensionärerna sin slant i december i stället.

Det kommer regeringen inte att göra, förklarade statsminister Erlander i torsdagskvällens radiodebatt. Det kan åtminstone vara en hygglig eftermiddagsgissning att det inte ens är vore grundlagsenligt tillåtet, tillade han.

Statsministern har haft flera skäl att anföra mot ett sådant extra tillägg åt pensionärerna; hans uppfinningsförmåga när det gällt att försvara ryggstöten mot pensionärerna har varit stor. Hans båda viktigaste skäl är dessa: Beträffande folkpartiets krav i våras säger regeringen att pensionsfrågan — andel åt folkpensionärerna av standardhöjningen — skall ordnas långsiktigt fram. Javisst, därom är alla ense. Men en bättre lösning i familjen borde väl inte få hindra att pensionärerna fick en behövlig extrahjälp under mellantiden. Det är den saken hr Erlander aldrig kunnat förklara.

Beträffande grundlagshindret för att tillägg i december är det den obotfärdiges förhinder. Finner regeringen "synnerliga skäl föreligga" kan saken tas upp — hur kunde eljest hr Möllers plan 1946 för tilläggi vid behov i stället för allmän indexreglering av pensionerna framläggas? Det är inte i grundlagen det kniper. Det är regeringens goda vilja att i väntan på den slutgiltiga reformen ge folkpensionärerna ett extra handtag som saknas

Den bristen på god vilja avhjälpas inte ens av att man nu bett förre socialministern framträda och kratsa kastanjerna ur elden åt hr Erlander och Sträng. Löften om hjälp i framtiden är nog bra. Tröster ord från den förre ministern Möller är också bra. Men längt bättre för pensionärerna vore *nu*. Det är *nu* det behövs. Nu har de bara att hoppas att det inte skall gå med statsministerns löften som det gick med så många av hans valløften 1948 — de har aldrig uppfyllts.

PRESSGRANNAR

Vad kommer efter valet om socialdemokraterna får styra med öppen fullmakt och koalitionen blir fallände på olika områden? Verklighetens efter valdagen är ofta obehagligare än valmakarnas förutskrävelser och löften. Eskilstuna-Kuriren (fp) påpekar att den inflation som regeringen valda för att förhindra arbetslöshet redan minskat vår konkurrenskraft gentemot främmande länder rätt allvarligt:

Textilindustriens arbetare ha redan känning därav, verkstadsindustriens börja få en aning om vad som kan komma. På enstaka områden Volvo permitteras ett hundratal man. Dessa och många andra redan alltför kyliga kriterier få icke tas som bevis för att vi verkligen med stora steg äro på väg in i en depression. Inte desto mindre var det ett angeläget kvinde riksdagsman Sven Wedén var ute i, då han i går inför en talrik publik i Örebrosund påpekade, att inflationen på ett allvarligt sätt urholkat inte en dast de sociala förmånerna utan också näringslivets konkurrenskraft och därmed dess förmåga att upprätthåra och garantera dessa förmåner.

Redan nu räknar man med att den kommande, mer eller mindre fria avtalsrörelsen skall komma att medföra löneökningar på omkring tio procent under nästa år. Detta innebär en påspädning av inflationen, som inga kreditrestriktioner kunna motverka. Resultatet måste bli ir sin tur att de företag, som ute och hemma möta främmande konkurrens, ställas i ett ännu sämre läge, och om så sker, kan Sverige tvingas första en ny nedskrivning av kronan.

Vad den första nedskrivningen till sist innebar för levnadskostnader, för sparandet, för socialreformer osv, har vi redan en aning om. En ny devalvering skulle bli än värre, tillägger tidningen, därför att utrymmet för "kompensation" skulle te sig ytterligt begränsat. Alla skulle drabbas av den nya prisstegringsvågen, icke endast de svagaste i samhället.

Statsministerns oförsynthet att i genomskinligt taktiskt syfte jämföra folkpartiet med kommunisterna omedelbart efter att de senare hankåtit sig serats efter förtjänst — deras antinationella och odemokratiska attityder var det väsentliga — denna fräcka sammanställning möter i den liberala pressen indignerade gensagor. Hr Erlander borde uppfordras att offentligt be om ursäkt för denna förlöjning, anser somliga. Han skulle ha fått en ännu kraftigare åthutning. Man skall inte behöva tåla vad som helst. Beträffande statsrådskollegan Hedlund, som dummade sig så svårt gentemot de sinnesjuka i radiodebatten, anmärker Expressen (fp):

Under hr Hedlunds departement hör sjukvården. Till de mest försummade områdena inom denna hör sinnessjuk- och alkoholvården. Varför dessa försummelser? Ja, inga förklaringar. Den sjuvårdande vården gäng på gång, blev envist att det måste bero på att dessa människor saknar rösträtt! Det är en cynisk inställning till samhällets förpliktelser mot sina olyckskamrater som är helt oförlåtlig.

Detta är vad koalitionen gett: ett gregp om livsmedelspriserna som kommer storjourdrucket att tala om, guldtider, ett gregp om sjukvården som utnyttjar den djupaste ängslighet för de värdebehovandes lägn. Den har gett mer: en fortsatt allmän prisstegring i landet trots att den internationella prikurvan sedan 15 månader visar en nedgång på 15 procent; en fjärdedel mindre bostadsbyggande än åren före krigget; en halvering av den skattelindring som den enigo parlamentariska utredningen föreslog och ett oroväckande aktivt intresse för en kraftig utbredning och permanentning av den indirekta beskattningen.

Statsministern begärde av väljarna "att få fullfölja den politik som vi (socialdemokraterna) fört under 20 år och där vi praktiskt taget fått ta allt ansvar". Svenska Morgonbladet (fp) gör den reflexionen.: Vart tog här bondeförbundet vägen?

Hr Erlander räknade icke med dem och deras insatser, varken bakåt under Branstorps tid eller framåt under Hedlunds. Det är socialdemokratisk politik under socialdemokratiskt ansvar som har förts och skall föras, även om bondeförbundeta vagn varit och nu åter är tillkopplad . . . Kinesen skulle uttrycket saken på det sättet, att bondeförbundet förlorat sitt ansikte.

Vid tidigare val har det mycket förmodligt hetat: Vi klarade krisen. Nu vägrade man icke pårå något dylikt, man vägrade icke ens hävda att de åtgärder som vidtagits för krisens avhjälpande varit de bästa möjliga.

De enskilda lyssnarna ute i bygderna är ju nämligen fullt vittnesgilla i inflationens består, penningvärdet försämras, skatterna är utomordentligt höga och presserade, och de stora sociala reformer, som utlovades 1948, har icke blivit genomförda.

Men i Morgon-Tidningens (s) ögon var radiodebattinlägnen en serie oavbrutna framgångar för regeringen, stats- och finansministerns utmanade "ensade luftet" — även hr Erlanders förskämdhet mot folkpartiet är rehabiliteringsande. Tidningen privar själv några likhanda:

I en replik till kommunisterna — i och för sig helt välbefogad — sade hr Ohlin att kommunisterna, de kan ju lova vad som helst utan att fråga

SJÖVÄGEN ÄR HUVUDVÄGEN TILL VÄNNERNA I ENGLAND
kontakta
SVENSKA LLOYD
för kontakt med England

Bertil Ohlin
talar
i kväll
kl. 20
Medborgarplatsen
Musik av Hemvärnets musikkår
FOLKETS VAL — FOLKPARTIET

rys
skratta
trivs
läs
Edmund Crispin
MÖRDANDE MANUSKRIPT
Engelsk detektivroman
i Gebers Kriminalklubb
Gebers
Inb. 13:—

Ohlin efterlyser än en gång rättvisare mandatfördelning

I ett anförande i Bromma på fredagskvällen tog folkpartiledaren, professor Bertil Ohlin, åter upp frågan om valordningen. Torsdagens radiodiskussion gav en viktig om än beklämmande politisk upplysning. Allt klart att b:a kammarens majoritet ville lova att en definitiv valordning skulle eftersträva större rättvisa än den nuvarande.

Tvärtom förbehåller sig tydligen socialdemokraterna full handlingsfrihet a:t en annan gång genomföra en ordning som ger dem en ännu större överrepresentation än det halvdussin mandat som de nu beräknas erhålla för mycket. Sedan socialdemokraterna under bondeförbundets ensklignn självuppoffrande medverkan bundit sig för principen att det största partiet skall överrepresenteras — dvs. att röster på detta parti skall väga tyngre än andra röster — är det positiva Sverige folk ingen trygghet för hur långt man därvidlag kommer att gå i framtiden.

Människan i politiken efterlyses

I kulturdebatten talar ej sällan om "den fungerande människan", och även i politiken kan man tala om "människor som bort bort", säger riksdagsman Axel Hjärne i ett tal i Ystad på fredagen. Här gäller det — på liknande sätt. Här göra upp förmodligen genialna nationalbudgetar där miljonerna trär en längdans sida upp och sida ner. Här planhushållas så att alla de tillfälligheter som i själva verket bestämmer regeringens politik ser ut som medvetna åtgärder. Här virkas ett nät av paragrafer, som lägger sig över hela samhället likt ett täcke. Men — människan, hon får inte vara med.

Vi måste hitta människan i politiken, hitta vägarna att ge henne herravälde igen — över sina egna och samhällets angelägenheter.

Ett propositum om lärarutbildningen

Vad lärarutbildningen beträffar, räknade statsrådet Persson i ett tal i Lund med att till våren kunna läggas fram en proposition som går ut på att grunda den första lärarhögskolan. I fråga om gymnasiet utarbetar skolöverstyrelsen för närvarande förslag till en provisorisk gymnasiereform, och detta förslag beräknas också resultera i en propositon till 1953 års riksdag likasom även i ett förslag om gymnasiet för vuxna. Man kan då också vänta en proposition som ger vidgad tillträde till högskolor och universitet för icke-studenter. Slutligen nämnde statsrådet Persson att en ny examenstadga för universitäten håller på att utarbetas och samtidigt därmed också nya studieplaner för att kunna pressa ned studietiden i görligaste mån för studenterna.

Statsministern varnar för isolerad prisstegring

Oppositionens kritik mot prisstegringarna under 1951 höll samman i radiona politiska debatt i torsdags. Skulle någon del av prisstegringen ha neutraliserats hade det inneburit en väldsam press på hemmamarknadsindustrierna, sade statsministern i ett tal i Söderälje. Det hade betytt att hemmamarknadens redan förut trykta näringsgrenar skulle ha fått bära följderna av den internationella prisuppgången. Man hade vältrat över krisens bördor på de avsagste skuldrena.

I dagens läge är inte prisstegringstrycket utifrån en kraftora, dämot kan en isolerad prisstegring här hemma bli ödesdiger för våra industriers konkurrenskraft. Under de sista 70 dagar från dess öppnande, framhåller professor Heritz. Det ifrågasatta pensionstillägget av sweer omfattning att en utbetalning i år och faller alltså inte under denna beräkningsmodell. Inte heller torde man kunna åberopa bestämmelsen i riksdagsordningen I 63 att en fråga som redan varit uppe vid en riksdag inte på nytt får tas upp vid samma riksdagssession. Numera räknar nämligen riksdagsordningen med vår- och höstriksdag som två sessioner.

Återstår då bestämmelsen att "övriga propositioner" bör till riksdagen avlämnas inom 90 dagar från dess öppnande. Denna regel är dock inte absolut. Det heter nämligen att senare må sådan proposition inte avlämnas "med mindre konungen prövar uppskov med framställningen ländo riket till men eller eljest finner synnerliga skäl föreligga för dess avlämnande".

Det bela är alltså ingen stärstätteig fråga, sästar professor Heritz. Det gäller huruvida regeringen anser "synnerliga skäl föreligga", och detta är en omdömesfråga.

(TT, Karlskrona.)

SJ-ponton till Warnemünde

SJ har av marinverkstäderna i Karlskrona beställt en ponton, som skall användas i det nya färjeläget i Warnemünde. Färjetrafiken skall som bekant läggas om från Saßnitz till Warnemünde från 5 oktober. I början av nästa vecka beräknas ändringsarbetet på pontonen, utförda av kustartilleriet, vara klart. Den skall sedan föras till Warnemünde av bogserbåten "Trelleborg SJ", som nu befinner sig i Karlskrona.

(TT, Karlskrona.)

Vid Farmaceutiska institutet har apotekaren Svensson avlagts av Olof Agrell, Stockholm, Joel Bergman, Stockholm, och Georg Wollmark, Ljungby, samt farm. kand.-examen (linje A) av Meja Bergmar, Hälbo, Kerstin Hansson, Partille, Birgit Mohlin, Trelleborg, Karin Nordh, Hässleholm, Ingrid Norlin, Skärderviken, Brit Tydén, Djursholm, och Gunnar Wrååk, Lund, samt (linje B) Gudrun Ekelund, Härnösand, Kaja Högman, Uddevalla, Birgit Jeppsson, Fjelie Britt Strandquist, Trelleborg, Kerstin Vefjens, Göteborg, och Irja Wihänäkkilä, Haparanda.

Invalidernas levnadsvillkor

I en insändare i Dagens Nyheter för i går påpekades att beredskapsinvalidema icke får någon som helst förbättring av sina ersättningar sedan den 1 juli 1950. Någon kompensation för de med åtminstone 30 procent ökade levnadskostnaderna har inte ägt rum. Den årliga förtryteise som framträdde i insändaren över detta förhållande är berättigad. Jag kan dock icke underlåta att påpeka att folkpartiet uppmärksammade denna grupp tillsammans med en del andra i en motion vid årets riksdag. Folkpartiet föreslog för beredskapsinvalidernas att en ny skala skulle utarbetas med höjda livräntor och att höjda sjukpenningbelopp skulle utgå. Detta avslogs dock av de övriga partierna. Likadant blev förhållandet när folkpartiet motionerade om en snabbutredning i syfte att införa indexstillägg på livräntor som utgår för olycksfall i arbete och folkpartiets förslag om höjning av sjukpenningskalan vid arbetsoförmögenhet efter olycksfall i arbete. Man har grundad anledning förmoda att folkpartiet inte skall ge upp, utan återkomma till de berättigade kraven från invalidernas sida nästa år.

OLLE DAHLÉN,
sekr. i folkpartiets riksdagsgrupp.

var pengarna skall tas. Folkpartiet och den hara talesmän lovar vad som helst. Och när det frågas var pengarna skall tas blir svaret att skattema skall sänkas. Är det i den taktiken så mycket mera ärlighet hos hr Ohlin?

Ingen oppositionsledare har så ofta givit så bestämda anvisningar "var pengarna skall tas" som hr Ohlin. Men finansministern låtsas inte om det, han bara sitter på överskottsmiljonerna — och regeringspressen försöker se lika obesvärad ut.

DAGENS NYHETER
TEGELBACKEN, STOCKHOLM 1
Telefon: 22 40 00
för riksanslutn.: 22 40 20
Telegramadress: Dagnyheter
Postgiro: 1616 (för annonser)
Bankgiro: 1617 (för prenumeration)
Chefredaktör: Herbert Tingsten
(Träffas säkrast kl. 12.30—14.30)
Politisk huvudredaktör:
Leif Ahlberg
Redaktionschef och ansvarig utgivare: Sten Hedman
Dagens Nyheters Aktiebolag
Verkst. direktör: Helge Ståhlberg
PRENUMERATIONSPRISER

A — Stockholmsupplagan	
	Sverige
	Stor-Stock-holms tidningsområde / landet
Månad	kr. 6.— kr. 5.75
Kvartal	„ 17.50 „ 16.75
Halvår	„ 34.50 „ 33.—

ANNONSPRISLISTA
daterad 1/7 1952 tillhandahålles på begäran.
Dagens Nyheters tryckeri, Stockholm 1952.

Inget laghinder för jultillägg åt pensionärer

Statsministern återupade i torsdagens valdebatt i radio konstitutionella hinder för framläggande av förslag vid höstriksdagen om ytterligare tillägg till folkpensionärerna i juli enligt folkpartiledaren Ohlins förslag. Professorn i statsrätt Nils Herlitz påpekar vid Dagens Nyheters förfrågan att det snarare är en omdömesfråga: Anser regeringen "synnerliga skäl föreligga" kan den komma med proposition.

— Enligt grundlagen skall propositioner som avser statens inkomster och utgifter för nästkommande budgetår avlämnas till riksdagen inom 70 dagar från dess öppnande, framhåller professor Herlitz. Det ifrågasatta pensionstillägget avser emellertid en utbetalning i år och faller alltså inte under denna bestämmelse. Inte heller torde man kunna åberopa bestämmelsen i riksdagsordningen I 63 att en fråga som redan varit uppe vid en riksdag inte på nytt får tas upp vid samma riksdagssession. Numera räknar nämligen riksdagsordningen med vår- och höstriksdag som två sessioner.

Återstår då bestämmelsen att "övriga propositioner" bör till riksdagen avlämnas inom 90 dagar från dess öppnande. Denna regel är dock inte absolut. Det heter nämligen att senare må sådan proposition inte avlämnas "med mindre konungen prövar uppskov med framställningen ländo riket till men eller eljest finner synnerliga skäl föreligga för dess avlämnande".

Det bela är alltså ingen stärstättelig fråga, sästar professor Heritz. Det gäller huruvida regeringen anser "synnerliga skäl föreligga", och detta är en omdömesfråga.

Forskning behövs om trivselfrågor

Med tillfredsställelse hälsas tillkomsten av Arbetsgivarföreningens donation, som kommer att främja den arbetsvetenskapliga forskningen och göra resultaten mera allmänt tillgängliga, säger överingenjör Folke Petrén i ett samtal med Dagens Nyheter. Inom folkpartiet har vi länge haft den uppfattningen att mera borde kunna göras för att komma till botten med vilka faktorer som är av betydelse för människorna när det gäller att uppnå trivsel och tillfredsställelse i arbetet.

Trots förbättringar på arbetsplatsen då det gäller hygien, sociala anordningar och demokratisk anda, är förhållandena många gånger helt arbetsbefrämjande, vilket den aktuella trivselsdebatten visar ett oskyrck för, och verkningarna svnpgår sig i produktionen. Sina synpunkter sammanfattade folkpartiet vid 1951 års riksdag i en motion om vissa allmän anslutning från reminstitutsnerna, bl. a. LO och Arbetsgivarföreningen. Riksdagens enhälliga beslut blev också i enlighet med motionens förslag att en kommitté skulle tillsättas för att utreda i vilken omfattning arbetet och arbetsplatsens förhållanden är förenligt för vetenskaplig forskning i så god tid att evakuerade företag kan flytta direkt över.

Näringsdirkare på Nedre Norrmalm har, säger handelskammaren till sist, hävdat att förhandlingarna med fastighetsägarna om ersättning för beredskapsinvaliderna att en ny skala skulle utarbetas med höjda livräntor och att höjda sjukpenningbelopp skulle utgå. Detta avslogs dock av de övriga partierna. Likadant blev förhållandet när folkpartiet motionerade om en snabbutredning i syfte att införa indexstillägg på livräntor som utgår för olycksfall i arbete och folkpartiets förslag om höjning av sjukpenningskalan vid arbetsoförmögenhet efter olycksfall i arbete. Man har grundad anledning förmoda att folkpartiet inte skall ge upp, utan återkomma till de berättigade kraven från invalidernas sida nästa år.

OLLE DAHLÉN,
sekr. i folkpartiets riksdagsgrupp.

Lånefond begärs för Nedre Norr

Stockholms handelskammare hemställer hos stadskollegiet att detta låter utreda om Stockholms stad har rättsliga möjligheter att i en eller annan form — eventuellt i samråd med enskilda krediforgan — ordna en fond för att underlätta näringslivets anpassning till förhållandena på Nedre Norrmalm efter regleringen.

Handelskammaren ifrågasätter om inte problemet om näringslivets anpassning till de ändrade förhållandena inom Nedre Norrmalm har ädrat direkt samband med tunnelbanans framdragning och med omgestaltningen av den centrala, för hela **städens ekonomiska och kommersiella** liv betydelsefulla stadsdelen, att det skulle kunna anses som en allmän kommunal angelägenhet att staden inrättar en fond som kan göra denna anpassning möjlig. Från fonden skulle mot säkerhet, godtagbar av staden, lån utlämnas för att överbrygga näringslivets svårigheter under en övergångstid.

Handelskammaren understryker vidare det angelägna i att planer på de hantverkshus i kv. Lemmet och kv. Väderkvarnen vilka beslutats av staden redan före 1946 göras färdiga och komma göras från, så att husen kunna stå på sin tid att evakuerade företag kan flytta direkt över.

Näringsidkare på Nedre Norrmalm har, säger handelskammaren till sist, hävdat att förhandlingarna med fastighetsägarna om ersättning för beredskapsinvaliderna att en ny skala skulle utarbetas med höjda livräntor och att höjda sjukpenningbelopp skulle utgå. Detta avslogs dock av de övriga partierna. Likadant blev förhållandet när folkpartiet motionerade om en snabbutredning i syfte att införa indexstillägg på livräntor som utgår för olycksfall i arbete och folkpartiets förslag om höjning av sjukpenningskalan vid arbetsoförmögenhet efter olycksfall i arbete. Man har grundad anledning förmoda att folkpartiet inte skall ge upp, utan återkomma till de berättigade kraven från invalidernas sida nästa år.

OLLE DAHLÉN,
sekr. i folkpartiets riksdagsgrupp.

STOCKHOLMS ENSKILDA BANK

GRUNDAD 1856
TILL FÖRETAGSAMHETENS TJÄNST

Titta här
så hittar Ni till
Stockholms Läns
SPARBANK
Huvudkontor: Drottninggatan 39
nära hörnet Klarabergsgatan.
Öppet vardagar 9.30—17.30,
lördagar 9.30—14.
Ränta på insatta pengar 3 %

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.